

Študenti budú skúmať, ako ich bežné, každodenné konanie môže vplývať na ľudí a spoločnosť okolo nich. Čo je možné robiť proti diskriminácii? Čo môžem sám urobiť? V metodickvej príručke nájdete tipy a otázky, ktoré vám pomôžu viesť skupinovú diskusiu.

Témy

Ľudské práva; diskriminácia; aktívne konanie; vzory.

Cielová skupina

Učebný celok 5 bol navrhnutý pre študentov vo veku od 13 rokov. Online nástroj sa zameriava na témy, ktoré môžu študenti skúmať na úrovni zodpovedajúcej miere ich poznania a skúseností. Jednotlivé lekcie sa delia na:

● jednoduché → ● ● hĺbkové → ● ● ● komplexné.

Pomôcky

Študenti:

prenosný počítač/tablet/smartfón

slúchadlá

pripojenie na internet

papier

pero

(bezplatný) študentský používateľský účet

alebo

Učiteľ:

Projektor s možnosťou prehrávania zvuku

pripojenie na internet

Štruktúra

Tento učebný celok pozostáva z troch lekcí. Každá lekcija je rozdelená na kroky. K vybraným krokom sú priradené tipy a otázky, ktorými je možné doplniť príslušné lekcie. V metodickvej príručke nájdete tipy k jednotlivým lekciam v sekcii označenej ako Štruktúra.

Lekcia

Téma

Trvanie

Zhrnutie

Diskriminácia, akcia

50 min.

Študenti spoznajú fenomén spoločenskej angažovanosti. Zároveň budú uvažovať nad tým, aké sú dôvody na aktívne konanie, ale aj nekonanie, ktoré súvisí s diskrimináciou.

Ľudské práva

85 min.

Študenti získajú prehľad o spôsoboch, akými ľudské práva ovplyvňujú ich vlastný život a životy iných ľudí. Budú sa venovať jednému z troch prípadov, ktoré boli predložené Európskemu súdu pre ľudské práva, ako aj osobám, ktoré boli do týchto prípadov zapojené.

Vzory, aktívne konanie

50 min.

Študenti si vypočujú päť príkladov aktívneho konania mladých ľudí. Navyše budú uvažovať nad rôznymi formami aktívneho konania.

V lekcii budú študenti venovať pozornosť dvom pohľadom na to, ako je možné konať vo vybraných situáciách. V tejto súvislosti sa oboznámia s prípadom spomienkového podujatia, ktoré sa uskutočnilo po antisemitskom útoku na synagógu v Kodani v roku 2015. Vypočujú si výpovede Anny a Naveeda, ktorí neostali ticho a vo svojich komunitách niečo zorganizovali. Obaja sa zamýšľajú nad dôsledkami svojich činov. Diskutovaním o prínosoch aktívneho konania a prekážkach, ktoré takému konaniu bránia, budú mať študenti príležitosť zvážiť rôzne uhly pohľadu naň. Súčasne budú môcť uvažovať o tom, že existujú tak dôvody potvrdzujúce správnosť aktívneho konania v situáciách, ktoré sa týkajú diskriminácie, ako aj dôvody proti tomuto konaniu.

Ciele

- Študenti preskúmajú, ako objektívne analyzovať fotografie.
- Študenti sa dozvedia o dvoch skutkoch solidarity.
- Študenti sa budú zamýšľať nad prekážkami a prínosmi aktívneho konania.

Úroveň

Štruktúra (50 minút)

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 5 min.	Úvod Čin a zmena	Diskusia v triede	Požiadajte niektorého zo študentov, aby nahlas prečítal úvodný text. Tým sa ubezpečíte, že všetci budú text čítať na rovnakej strane.
cca 10 min.	Krok 1 Priblíž – oddiaľ	Samostatná úloha/ diskusia v triede	Toto je individuálna aktivita, pri ktorej sa zámerné spomalí proces uvažovania a pozorovania. Uistite sa, aby študenti opisovali to, čo na obrázku skutočne vidia, nie aby iba hádali, čo obrázok zobrazuje. Nasledujúce otázky vám pomôžu viesť diskusiu: - Prečo to tvrdíš?, resp. Prečo si to myslíš? - Je to niečo, čo vidíš, alebo niečo, čo si myslíš, že vidíš?
cca 20 min.	Krok 2 Preskúmanie činu	Diskusia v triede/ samostatná úloha/práca vo dvojiciach	Pozrite si so študentmi video, v ktorom vystupujú _____ a _____ Diskusia o týchto dvoch príkladoch dáva študentom možnosť uvedomiť si, že obaja mladí ľudia boli útokom priamo zasiahnutí, a že existujú spôsoby, ako na vzniknutú situáciu zareagovať aj z pozície náhodného svedka či okoloidúceho. Vyhradte si čas na diskusiu o tom, ako študenti vnímajú opisovanú udalosť a vyjadrenia Anny a Naveeda. Myslite na to, že násilný útok môže u študentov vyvolať silné emócie. Metóda povedzte to rukou, ktorej postup je uvedený v texte lekcie, im môže pomôcť usporiadať si myšlienky. Diskusia vo dvojiciach študentom umožní podeliť sa o názory. Po nej bude nasledovať diskusia v triede, ktorá by mala prebiehať na dobrovoľnej báze. Pri tejto aktivite sa neponáhľajte.

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
			Nižšie uvedené otázky môžu študentom pomôcť zistiť, čo sa naučili: <ul style="list-style-type: none">- Prečo podľa vás Anna prehovorila o útoku verejne?- Prečo sa podľa vás Naveed zúčastnil tejto spomienkovej akcie?
cca 10	Krok 3 Konať, či nekonať?	Samostatná úloha/ diskusia v triede	Zvážte, či je vhodnejšie viesť diskusiu vo dvojiciach, alebo v rámci celej triedy. V závislosti od dynamiky a skúseností študentov môžu ich odpovede obsahovať širšiu škálu slov a výrokov. Študenti budú pravdepodobne spájať prekážky aktívneho konania s negatívnymi emóciami ako strach, bezmocnosť alebo pocit nebezpečenstva. Je dôležité uznať, že – v závislosti od situácie – môžu byť aj tieto emócie považované za pádne dôvody na nečinnosť. Na druhej strane je však vhodné, aby študenti uvažovali o skúsenosti s aktívnym konaním aj ako o niečom, čo ich posúva vpred, a to poukázaním na prínosy takého konania na jednotlivcov i spoločnosť.
cca 5 min.	Krok 4 Akcia a	Diskusie v triede	Na záver lekcie študentov vyzvite, aby sa zamysleli nad možnosťou niečo zmeniť aktívnym konaním, a to buď na miestnej úrovni alebo aj v reakcii na globálne problémy, o ktoré sa zaujímajú.

Študenti získajú prehľad o spôsobe, akým ľudské práva ovplyvňujú ich vlastný život a životy iných ľudí. Dohovor o právach dieťaťa je tu predstavený ako štandard, ktorý slúži na objasnenie právnej podstaty ľudských práv. Študenti sa môžu venovať jednému z troch prípadov, ktoré boli predložené Európskemu súdu pre ľudské práva. Prezentovaním vybraného prípadu pred celou triedou majú šancu porozumieť povahe porušovania ľudských práv a postupom právneho odškodnenia za porušenie ľudských práv. Oboznámia sa tiež s tým, aké subjekty sú do týchto prípadov zapojené.

Ciele

- Študenti budú premýšľať o tom, aký význam majú ľudské práva pre ich život.
- Študenti porozumejú vzťahu medzi ľudskými právami a aktívnym konaním.
- Študenti sa budú zaoberať tromi prípadmi diskriminácie mladých ľudí, ktorých práva boli hájené na Európskom súde pre ľudské práva.

Úroveň

Štruktúra (85 minút)

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 5 min.	Úvod Máš právo niečo urobiť!	Diskusia v triede	Požiadajte niektorého zo študentov, aby nahlas prečítal úvodný text. Tým sa ubezpečíte, že všetci budú text čítať na rovnakej strane.
cca 10 min.	Krok 1 Byť človekom	Samostatná úloha/ diskusia v triede	Diskusiu o odpovediach usmernite tak, aby bolo zdôraznená spojitost medzi týmito súdmi: každá ľudská bytosť má práva; práva sú základom uznania ľudskej dôstojnosti. U študentov to môže vyvolávať pochybnosti, keďže mnohí z nich sú oboznámení s rôznymi formami porušovania ľudských práv. V tejto chvíli sa danou otázkou nezaoberajte, vráťte sa k nej v druhej polovici lekcie.
cca 10 min.	Krok 2 Bežný deň	Samostatná úloha	Študenti budú premýšľať o činnostiach, ktoré vykonávajú počas bežného dňa, a usporiadajú ich od najmenej dôležitých po najdôležitejšie.
cca 10 min.	Krok 3 Deň s právami	Samostatná úloha/práca vo dvojiciach	Študenti prepoja ich každodenné činnosti s ľudskými právami. Zadaná aktivita v krokoch Bežný deň a Deň s právami budú študenti plniť samostatne. Následne im nechajte nejaký čas na krátku výmenu názorov vo dvojiciach, aby sa viac stotožnili s témou ľudských práv. Diskusiu v triede realizujte až v ďalšom kroku.
cca 10 min.	Krok 4 Komplikované práva	Diskusia v triede	T znázornia škálu jednotlivých práv podľa toho, aké zložité je ich napĺňanie. Tieto práva sa môžu týkať ich vlastného života, ale tiež problémov v škole či v spoločnosti. Vyhradte si čas na prediskutovanie niekoľkých príkladov. Má zmysel zamerať sa najmä na tie, ktoré budú študenti uvádzať najčastejšie, no ak máte dostatok času, môžete sa venovať aj takým právam, ktoré si zvolilo iba málo študentov. Pomôžte študentom, aby ostatným objasnili, prečo si myslia, že naplnenie konkrétneho práva je v každodennom živote problematické alebo komplikované.

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 10 min.	Krok 5 Dohovor o právach dieťaťa	Samostatná úloha/práca vo dvojiciach	Tento krok je úvodom do práce s konkrétnymi príkladmi porušovania ľudských práv. V nástroji je dostupný aj krátky text o Dohovore, aby študenti vnímali ľudské práva v kontexte medzinárodného práva. Cvičenie zahŕňajúce zaznamenávanie konkrétnych slov a slovných spojení pomôže študentom zamerať sa na to, čo v texte považujú za dôležité. Študenti sa môžu o svoje odpovede podeliť aj vo dvojiciach.
cca 30 min.	Krok 6 Činy a práva	Skupinová diskusia	Rozdeľte študentov na skupiny, prípadne ich nechajte, aby si vytvorili vlastné skupiny. Usmernite ich, aby sa každému z troch prezentovaných prípadov venovala aspoň jedna skupina. Pre študentov to bude príležitosť, aby vo svojich prezentáciách objasnili kľúčové fakty prípadu, ako aj dôvody, pre ktoré sa ich prípad nejakým spôsobom dotýka. Ak na tom istom prípade bude pracovať viac ako jedna skupina, porovnajte ich názory na výsledok tohto prípadu.

Študenti si vypočujú päť príkladov aktivít svojich rovesníkov a vyberú si z nich jednu, ktorej sa budú venovať podrobnejšie. V skupinách budú diskutovať o príkladoch diskriminácie a zo zoznamu návrhov si zvolia aktivitu, ktorú možno využiť v boji proti nim. Jednotlivé kroky tejto lekcie vyústia do vytvorenia propozície vlastného akčného plánu. Posledný krok nemusí byť nevyhnutne realizovaný online. Vyžaduje si totiž intenzívnu prípravu, na ktorú študenti potrebujú dostatok času a starostlivý dohľad učiteľa, aby sa stal cennou skúsenosťou tak pre študentov, ako aj pre ich okolie.

Ciele

- Študenti získajú inšpiráciu z príkladov rôzneho konania mladých ľudí namiereného proti diskriminácii a budú diskutovať o tom, čo môžu sami urobiť.
- Študenti sa oboznámia s informáciami a plánom, ktoré im môžu pomôcť pri príprave vlastnej akcie.

Úroveň

Štruktúra (50 minút)

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
cca 5 min.	Úvod ... a akcia!	diskusia v triede	Požiadajte niektorého zo študentov, aby nahlas prečítal úvodný text. Tým sa ubezpečíte, že všetci budú text čítať na rovnakej strane.
cca 10 min.	Krok 1 Päť príbehov	diskusia v triede	Pozrite si spolu
cca 5 min.	Krok 2 O aktivistoch	Samostatná úloha/ skupinová diskusia	Aktivity, ktoré opisujú piati mladí ľudia, sa líšia úrovňou angažovanosti aj vplyvom na spoločnosť: od aktívnej práce pre mimovládnu organizáciu alebo pomoci ľuďom v núdzi až po jednoduchú reflexiu svojho vlastného diskriminačného správania.
cca 15 min.	Krok 3 Príprava scény	Samostatná úloha/ skupinová diskusia	Študenti si vyberú jeden príklad diskriminačnej situácie a v skupinách sa rozhodnú, aké kroky by podnikli na jej riešenie. Ak študenti uprednostnia vlastný postup riešenia, môžu na ňom, samozrejme, pracovať. Ak si však so splnením tohto zadania nebudú vedieť poradiť, pomôžte im vyhľadať aktivity mimovládnych organizácií, ktoré v danej oblasti pôsobia alebo ktoré sa zaoberajú rovnakou formou diskriminácie.
n/a	Krok 4 Akčný plán	Práca vo dvojiciach/ diskusia v triede	Ak má trieda čas i motiváciu pracovať na vlastných akčných plánoch, navrhňte im, aby ich organizovali spoločne, čo im môže pomôcť nadobudnúť reálne skúsenosti s tímovou prácou a riadením projektov. Odporúčame, aby ste starostlivo dohľadli na výber tém na spracovanie. Ak na rôznych plánoch budú pracovať rôzne skupiny, zvážte, kto ďalší by vám s usmerňovaním študentov a príslušným dohľadom mohol pomôcť.

Trvanie	Kroky	Forma	Tipy a hĺbkové otázky
			<p>Mladí ľudia bývajú často príliš ambiciózní a neuvedomujú si, koľko času si vyžaduje usporiadanie aj zdanlivo jednoduchého podujatia. Pre študentov bude prínosnejšie, ak ciele, ktoré si stanovia, budú splniteľné. V štruktúrach školy aj mimo nej môžu byť k dispozícii skúsení ľudia (vrstovníci alebo dospelí), ktorí budú ochotní skupinu viesť.</p> <p>Na splnení tohto kroku môžu študenti pracovať aj formou domácej úlohy.</p>
n/a	Krok 5 Inšpirujte sa!	n/a	<p>So zámerom inšpirovať mladých ľudí k aktívnemu konaniu plánujeme zverejňovať príklady rôznych aktivít z celej Európy. Povzbudte svojich študentov, aby si vyhotovili kvalitné fotografie svojich aktivít. Ak nám pošlete akčný plán svojich študentov, uveďte vaše kontaktné údaje, aby sme sa s vami mohli v prípade potreby spojiť. Informácie môžete poslať vo vašom materinskom jazyku.</p>